
Cenu Neuron 2010 získal lékař z Plzně

Cenu Neuron 2010 získal lékař z Plzně

10.11.2010, rubrika: Region, strana: 5, autor: MICHAELA KUNEŠOVÁ

Plzeň - Plzeňský lékař, pedagog a vědec Martin Matějovič převzal začátkem listopadu cenu Neuron 2010 v oboru medicína. Zasloužil si ji za svůj přínos ve výzkumu sepse. Cenu předává Nadační fond Karla Janečka. Chce pomáhat špičkovým mladým vědcům, kteří se rozhodnou pro návrat ze zahraničí.

* Pracujete ve Fakultní nemocnici v Plzni. Jak dlouho a v jakém oboru?

Ve Fakultní nemocnici pracuji 16 let. Současně pracuji jako vysokoškolský učitel na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy. Mým základním oborem je vnitřní lékařství a specializací je intenzivní medicína. Od roku 2006 jsem přednostou I. interní kliniky FN a LFUK Plzeň a od roku 2009 profesorem vnitřního lékařství.

* Váš výzkum je zaměřený na sepsi. Můžete čtenářům popsat, co přesně sepse je?

Sepse je celkovou reakcí organismu na těžkou infekci. Lidovým, neoborným termínem pro sepsi je otrava krve. Organismus reaguje na každou infekci aktivací imunitního systému. U sepse je však tato obranná odpověď přemrštěná, stává se deregulovanou a pro svého nositele paradoxně škodlivou. Někdy je sepse přirovnávána k autokanibalismu, kdy zmíněná zánětlivá odpověď na infekci vede k poškození životně důležitých orgánů, zcela vzdálených původnímu místu infekce.

* Jak se sepse projevuje a co vše může způsobit, jaké jsou následky?

Časně fáze sepse se obvykle projevují schváceností, horečkou, zrychlenou srdeční a dechovou frekvencí. U starších nemocných může být prvním projevem porucha chování, zmatenost, apatie, některé závažné formy jsou paradoxně provázeny poklesem tělesné teploty namísto horečky. Pokud není sepse v této fázi včas odhalena a léčena, dochází v dalším průběhu k poklesu krevního tlaku, rozvoji šoku a k selhávání vnitřních orgánů, ledvin, srdce či plic.

* Jaká je úmrtnost na sepsi?

Přes enormní snahu lékařů je úmrtnost na toto onemocnění stále vysoká, dosahuje 30 až 50%. Sepse se stává vedle chronických civilizačních chorob jednou z hlavních hrozeb zdravotnictví. Znepokojující je její neustále narůstající incidence, epidemiologické ukazatele jsou vskutku alarmující. Sepse je sedmou nejčastější příčinou smrti a hlavní příčinou úmrtí na JIP. Její léčba je ekonomicky mimořádně nákladná.

* V čem spočívá váš výzkum?

Společně s kolegy jsme vybudovali v ČR výjimečné výzkumné pracoviště, jehož cílem je studovat stále neobjasněné mechanismy, které vedou k selhávání orgánů v sepsi. Současně zkoumáme nové metody náhrady a podpory funkce životně důležitých orgánů, které jsou nedílnou součástí péče o kriticky nemocné. Daří se nám výsledky zveřejňovat v prestižních světových vědeckých periodících, a co je podstatné, naše výsledky jsou se stoupající četností využívány jinými výzkumnými centry po celém světě.

* Co říkáte současnému odcházení lékařů do zahraničí?

Můj názor na odcházení lékařů do zahraničí je určen kontextem. Pokud je lékař k odchodu motivován především snahou poznat jinou lékařskou školu, získat na kvalitním pracovišti špičkové znalosti a dovednosti a po určité době se vrátí zpátky

do Čech, potom to vnímám nejen jako jednu z absolutních předností a výhod svobodného demokratického systému, ale i určitou nutnost. Vysílání mých spolupracovníků do prestižních zahraničních center je proto i jedním z mých cílů coby přednosty kliniky. Je to jeden z klíčových způsobů, jak zvyšovat kvalitu našeho zdravotnictví a držet krok s těmi nejlepšími.

* Přemýšlíte o tom, že byste odešel?

Sám jsem strávil v zahraničí téměř dva roky a troufám si tvrdit, že pobyt na renomovaném pracovišti byl základem všech pozdějších úspěchů. Pokud je však lékař k odchodu, často i do průměrných nebo podprůměrných zdravotnických zařízení, stimulován nedůstojnými podmínkami, je to alarmující a stát by měl učinit všechna potřebná opatření, aby odlivu lidí, kterým dal vzdělání, zabránil. Přestože nabídky k práci v zahraničí za skutečně luxusních podmínek stále dostávám, dnes o tom neuvažuji.